Bwrdd Partneriaeth Safle Treftadaeth y Byd Tirwedd Llechi Gogledd Orllewin
26.4.2024

Ymddiheuriadau:
Naomi Jones (Awdurod Parc Cenedlaethol Eryri), Kate Roberts (Cadw), Christopher Catling (RCAHMW), Andrew Edwards (Prifysgol Bangor), Sian Rees (ICOMOS-UK), Dan Amor (Cyngor Gwynedd)

Presennol:

Yr Arglwydd Dafydd Wigley, Cyng. Nia Jeffreys, Dafydd Gwyn (Govannon), Roland Evans (Cyngor Gwynedd), Hannah Joyce (Cyngor Gwynedd), Gwyneth Hughes (Cyngor Gwynedd - Cofnodi), Michael Bewick (JW Greaves), Ceri Williams (Ymddiriedolaeth Genedlaethol), Sioned Williams (Cyngor Gwynedd), Elen Roberts (Amgueddfa Genedlaethol), Helen Goddard (Amgueddfa Genedlaethol); Lucy Thomas (Cyngor Gwynedd), Gareth Jones (Cyngor Gwynedd), Jonathan Cawley (Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri), Ashley Batten (Cadw)

Derbyniwyd yr ymddiheuriadau uchod.	
Cofnodion y cyfarfod diwethaf a materion yn codi Derbyniwyd cofnodion y cyfarfod diwethaf fel rhai cywir.	
Adnabod Blaenoriaethau Partneriaid a'r Bwrdd Partneriaeth ar gyfer 2024-25 • **Strwythur rheoli Safle Treftadaeth y Byd Newydd arfaethedig** Atgoffwyd Aelodau'r Bwrdd bod y cylch gorchwyl yn cael ei adolygu'n flynyddol a bydd aelodaeth y Bartneriaeth yn cael ei adolygu hefyd. Holodd Michael a oedd angen grwp llai e.e. Grwp Gweithredu i adrodd yn ol i'r Bwrdd Partnerieth. Os byddai Grwp Gweithredu yn cael ei sefydlu, byddai'r Bwrdd Partneriaeth yn cynnal llai o gyfarfodydd. (Bwrdd cyfarfod dwywaith y flwyddyn, Cyfarfodydd eraill yn cyfarfod o bosib hyd at chwe' Gwaith y flwyddyn) Mae angen cysidro sut i symud pethau ymlaen mewn ffordd dynamic. Mae angen cael cynrychiolaeth cymunedol ar y Bwrdd Partneriaeth. Pwysig cadw statws y Bwrdd fel y corff arweiniol. Diolchodd Cyng. Nia Jeffreys i Michael am ei holl waith yn ymchwilio i'r strwythur Newydd. Ategodd Nia bod statws a phwysigrwydd y Bwrdd Arweiniol yn bwysig iawn er mwyn rhoi cyfeiriad ond hefyd yn cytuno efo'r syniad o gael grwp llai fel bod y grwp yna yn gyrru pethau ymlaen a gweithredu ac yn yn adrodd yn ol i'r Bwrdd. Cytunodd Ashley efo hyn hefyd. Nododd ein bod yn cyflawni gweithrediadau ond bod rhai gweithrediadau ddim yn cyfateb efo nod y cynllun rheolaeth. Cytunwyd fod angen	

ailedrych ar y Cynllun Rheoli er mwyn ei wneud yn haws i'w weithredu (adolygiad i'w gynnal yn 2025). Trafodwyd y syniad o gynnal gweithdy fyddai'n mapio pethau allan, adnabod ambell fwlch. Neu cynnal Gweithdy/Grwp Tasg a Gorffen. Roedd Jonathan yn cytuno efo hyn ac yn nodi bod hyn yn amserol iawn. Amgueddfa Lechi yn hapus iawn i gael sgwrs pellach am aelodaeth. Roedd Ceri, Ymddirheidolaeth Genedlaethol, yn cytuno efo hyn. Dafydd Gwyn – croesawu gweithdy. Llawer o son wedi bod am Addysg ond angen meddwl am bwy. Cysylltiad rhyngwladol. Cryfhau yr enwebiad os byddem yn mynd allan i greu cysylltidau efo Amgueddfeydd ar draws y byd. Pwyslais ar ymchwil Prifysgolion. Gareth - Cynllun rheoli angen bod yn ganolog o beth ydy'r strwythur newydd. Sioned gwneud y gorau o beth sydd ar gael yn barod. Hyblygrwydd yn bwysig iawn. Tueddiad bod Parneriaid yn gwneud bob dim eu hunain. Cytunwyd i gynnal gweithdy i edrych ar y strwythur partneriaeth a'r Aelodau mwyaf perthnasol i fod yn ran ohono.	**DA**
Eitem 4 – blaenoriaethau yn ystod 2024-25: • Cadw – Gwaith ar brosiectau cadwraeth yn mynd ymlaen. • Ymddiriedolaeth Genedlaethol - blaenoriaethu agor arddangosfa, datblygu cysylltiadau rhyngwladol yn canolbwyntio ar Jamaican a Gogledd Affrica a'r cysylltiadau gyda caethwasiaeth, ffocws ar gweledigaeth i Castell Penrhyn. • Parc – rhesymoli eiddo o fewn perchnogaeth yr Awdurdod • Amgueddfa Lechi – ailddatblygiadau safle Gilfach Ddu, recriwtio staff prosiect ar waith, cyfarfodydd ymgysylltu cymunedol yn cychwyn wythnos nesaf. • Cyngor Gwynedd – Gwneud y gorau allan o'r Safle Treftadaeth y Byd, gweithredu cynlluniau Ffyniant Bro, Ffyniant Cyffredin, Loteri, parhau i gydweithio, cynllun economi ymweld, strwythur yn cael ei ddatblygu fel rhan o Bartneriaeth Twristiaeth Gwynedd ac Eryri 2035. Edrych ar y posibilrwydd o greu ar Strategaeth Ddiwylliant yng Ngwynedd.	
5. Cynllun Cyfathrebu Roedd pawb wedi derbyn copi drafft o'r Cynllun Cyfathrebu cyn y cyfarfod. Penderfynwyd symleiddio'r negeseuon allweddol, hollbwysig cadw elfen *ein stori* (tirwedd byw) Awgrym i greu dogfen gryno rhwng partneriaid ar sut i gyfathrebu a siarad hefo'n gilydd. Creu rhwydwaith swyddogion cyfathrebu	HJ HJ DA
6. Diweddariad: • **Is grwp cadwraeth**	

Yn absenoldeb Kate, adroddodd Ashley nad oedd cyfarfod o'r Is Grwp wedi ei gynnal cyn y cyfarfod yma heddiw felly dim byd ffurfiol i'w adrodd o ran y Grwp. Caniatad Cynllunio Heneb wedi ei gymeradwyo i Inclên A1 ym Mharc Padarn fel rhan o'r cynllun Llewyrch o'r Llechi. Cynlluniau Llewyrch o'r Llechi yn symud ymlaen yn dda. Cyfarfod safle i ddigwydd yn Dorothea yn fuan i edrych ar Ffermdy Penybryn. • **Is grwp Buddion** Aroddodd Michael bod y brecwast busnes a gynhaliwyd ym Methesda yn ddiweddar wedi'i drefnu'n dda a llawer o fusnesau bach wedi elwa o'r digwyddiad. Bydd un tebyg yn cael ei gynnal yn ardal Meirionnydd yn fuan gyda'r bwriad o gynnal nifer ohonynt ar draws y sir. Michael a Lucy wedi cael cyfarfod buddiol efo Cwmni Fran Wen yn ddiweddar ynghlych prosiect drama cymunedol. • **Diweddariad Cydlynydd Safle Treftadaeth y Byd (Hannah yn absenoldeb Dan)** Cynhadledd WHUK a gynhaliwyd ym Mhrifysgol Bangor wedi mynd yn dda iawn. Siaradwyr yn dda iawn a diolchwyd yn arbennig i Dafydd Gwyn. Cynllun Rheoli – monitro pwyntiau yn y cynllun gweithredu ar gyfer adrodd ar y flwyddyn ariannol diwethaf. Fydd Dan yn cysylltu efo rhai partneriaid i gael mewnbwn ar gyfer y monitro. Llechi Cymru wedi cael ein dewis yn ddiweddar i fod yn ran o ddau astudiaeth achos – esiampl dda o ymgysylltu cymunedol fel rhan o ddatblygu a rheoli STYB ac un arall gan Historic Scotland ar sut i sicrhau mewnbwn cymunedau i broses enwebiad STYB.	
Ariannu • **Llewyrch o'r Llechi** Mae rhaglen Llewyrch o'r Llechi Ffyniant Bro – gwerth £18 miliwn – yn cynnwys nifer o brosiectau mewn tri hwb: Dinorwig, Ogwen, a Ffestiniog. Y dyddiad gorffen gwreiddiol ar gyfer y rhaglen oedd Mawrth 2025. Yn y chwarter Hydref – Rhagfyr 2023 adroddodd yr Amguedda Lechi y byddai angen estyniad arnynt i gwblhau eu prosiect ailddatblygu, a'r chwarter diwethaf mae rhai o'r prosiectau eraill wedi nodi y bydd angen hefyd estyniad. • Mae hyn wedi'i gymeradwyo gan Lywodraeth y DU, gydag estyniad posibl. • Mae risgiau wedi eu hadnabod o ran llithriad a chostau uwch. Mae'r risgiau'n cael eu lliniaru ac mae'r rhaglen yn gwneud cynnydd da. Holodd Michael am y ddiffyg arwyddion yn cydnabod cyllidwyr ar gynllun Llwybr Blaenau Ffestiniog i Llechwedd. Tom i ddilyn i fyny. Gofynnwyd cwestiwn dilynol ynghylch sut mae'r prosiect yn cael ei ddehongli. Dehongli'r safle fel rhan o raglen Ffyniant Bro, gyda thrafodaeth ar arwyddion yn digwydd rhwng partneriaid a rhanddeiliaid. **Loteri (Lucy)** • Cais i'r Loteri wedi ei gyflwyno erbyn 29/02/24	TS

• Dyddiad wedi ei dderbyn gennym gan y Loteri ar gyfer ymweliad safle, sef 3 Mehefin. Pedr ap Llwyd fydd yn ymweld ar ran pwyllgor y Loteri. • Cylch nesaf o'r Grwpiau Llechi Lleol yn cyfarfod dros y 3 wythnos nesaf. Cyfle i glywed mwy am newyddion am y STYB a'r brosiectau ac i weithio gydag Amgueddfa Cymru i gynnal sesiynau ymgysylltu cymunedol am eu cynlluniau i ddatblygu'r Amgueddfa Lechi • Cwrs busnesau i staff sy'n gweithio gydag ymwelwyr a'r cyhoedd i helpu nhw i ddeall mwy am y STyB ac ymateb i ymholiadau yn cael ei gynnal ar 10 Mehefin yn Plas Tan y Bwlch. Cyfraniadau gan Dan, Dafydd Gwyn a staff ein gwasanaeth twristiaeth.	
UFA Atgoffwyd pawb am y Digwyddiad Dathliad 150 ers Sefydlu Undeb y Chwarelwyr, 4ydd o Fai, 2024 yn yr Amgueddfa Lechi. Atgoffwyd pawb am y Digwyddiad ar Reilffordd Talyllyn, Tywyn ar 9fed o Fehefin fel diolch i bawb am eu cyfraniadau i Safle Treftadaeth y Byd Tirwedd Llechi Gogledd Orllewin Cymru. Cyfeiriwyd at dathliad y flwyddyn yma o Ddathlu 140 mlynedd o ragoriaeth academaidd ac effaith fyd-eang Bangor. Yn 2024, bydd Prifysgol Bangor yn nodi 140 mlynedd ers ei sefydlu, gan ddathlu cant a deugain o flynyddoedd o ragoriaeth academaidd, ymchwil arloesol a phrofiadau gwych i fyfyrwyr. Cyfeiriodd Elen at ymweliad y Gweinidog Lesley Griffiths AS, Ysgrifennydd y Cabinet dros Ddiwylliant a Chyfiawnder Cymdeithasol i'r Amgueddfa Lechi yr wythnos nesaf. Cofion cynnes Aelodau'r Bwrdd i Judith Alfrey ar ei ymddeoliad o Cadw. Cydymdeimladau gan Aelodau'r Bwrdd i deulu a chyfeillion Nigel Spires oedd yn rhan o dim Dorothea Pumped Hydro	
Cyfarfod nesaf i'w gynnal tua mis Medi. Anelir i drefnu gweithdy o fewn 6-8 wythnos.	